

Leksioni 10

Endri Raco

06 May, 2024

1 Parashikimi i Tarifës së Taksive në New York City

Section 1

Parashikimi i Tarifës së Taksive në New York City

Leximi i të dhënave dhe eksplorimi i parë

```
# ngarkoni disa module të parazgjedhura të Python
import numpy as np
import pandas as pd
import matplotlib.pyplot as plt
import seaborn as sns

# List available styles and choose an available one
print(plt.style.available)
plt.style.use("seaborn-v0_8-whitegrid")

%matplotlib inline
```


Leximi i të dhënave dhe eksplorimi i parë

- Si një dataset i madh, leximi i të gjitha të dhënave do të kërkonte shumë memorie.
- Prandaj lexojmë një numër të kufizuar rreshtash dhe eksplorojmë të dhënat.

Leximi i të dhënave dhe eksplorimi i parë

```
# lexoni të dhënrat në kuadrin e të dhënave të pandas
df_train = pd.read_csv('data/newyork/train.csv', nrows=2_000_000, parse_dates=["pickup_datetime"])

# listoni rrreshitat e parë (pikë të dhënash)
df_train.head()
```


Leximi i të dhënave dhe eksplorimi i parë

	key	fare_amount	pickup_datetime	pickup_longitude	pickup_latitude	dropoff_longitude	dropoff_latitude	passenger_count
0	2009-06-15 17:26:21.0000001	4.5	2009-06-15 17:26:21+00:00	-73.844311	40.721319	-73.841610	40.712278	1
1	2010-01-05 16:52:16.0000002	16.9	2010-01-05 16:52:16+00:00	-74.016048	40.711303	-73.979268	40.782004	1
2	2011-08-18 00:35:00.00000049	5.7	2011-08-18 00:35:00+00:00	-73.982738	40.761270	-73.991242	40.750562	2
3	2012-04-21 04:30:42.0000001	7.7	2012-04-21 04:30:42+00:00	-73.987130	40.733143	-73.991567	40.758092	1
4	2010-03-09 07:51:00.000000135	5.3	2010-03-09 07:51:00+00:00	-73.968095	40.768008	-73.956655	40.783762	1

Leximi i të dhënave dhe eksplorimi i parë

```
# kontrolloni llojet e të dhënave  
df_train.dtypes
```


Leximi i të dhënave dhe eksplorimi i parë

```
key                      object
fare_amount                float64
pickup_datetime        datetime64[ns, UTC]
pickup_longitude            float64
pickup_latitude              float64
dropoff_longitude            float64
dropoff_latitude              float64
passenger_count                int64
dtype: object
```


Leximi i të dhënave dhe eksplorimi i parë

```
# kontrolloni statistikat e vëgorive  
df_train.describe()
```


Leximi i të dhënave dhe eksplorimi i parë

	fare_amount	pickup_longitude	pickup_latitude	dropoff_longitude	dropoff_latitude	passenger_count
count	2.000000e+06	2.000000e+06	2.000000e+06	1.999986e+06	1.999986e+06	2.000000e+06
mean	1.134779e+01	-7.252321e+01	3.992963e+01	-7.252395e+01	3.992808e+01	1.684113e+00
std	9.852883e+00	1.286804e+01	7.983352e+00	1.277497e+01	1.032382e+01	1.314982e+00
min	-6.200000e+01	-3.377681e+03	-3.458665e+03	-3.383297e+03	-3.461541e+03	0.000000e+00
25%	6.000000e+00	-7.399208e+01	4.073491e+01	-7.399141e+01	4.073400e+01	1.000000e+00
50%	8.500000e+00	-7.398181e+01	4.075263e+01	-7.398016e+01	4.075312e+01	1.000000e+00
75%	1.250000e+01	-7.396713e+01	4.076710e+01	-7.396369e+01	4.076809e+01	2.000000e+00
max	1.273310e+03	2.856442e+03	2.621628e+03	3.414307e+03	3.345917e+03	2.080000e+02

Leximi i të dhënave dhe eksplorimi i parë

Pikat e mëposhtme bien në sy:

- Tarifa minimale është negative.
- Kjo nuk duket të jetë realiste, kështu që do t'i heqim nga seti i të dhënave.

Leximi i të dhënave dhe eksplorimi i parë

- Disa nga koordinatat minimale dhe maksimale të gjerësisë/gjatësisë janë shumë të largëta, kështu që do t'i heqim ato gjithashtu.
- Tarifa mesatare është rreth 11.4 USD me një devijim standard prej 9.9 USD.

Leximi i të dhënave dhe eksplorimi i parë

```
print('Madhësia e vjetër: %d' % len(df_train))
df_train = df_train[df_train.fare_amount >= 0]
print('Madhësia e re: %d' % len(df_train))
```


Leximi i të dhënave dhe eksplorimi i parë

Madhësia e vjetër: 2000000

Madhësia e re: 1999923

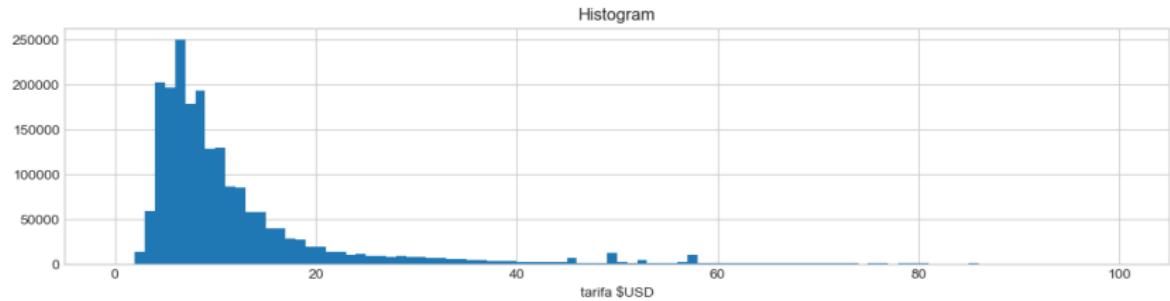

Leximi i të dhënave dhe eksplorimi i parë

```
# grafiku i histogramit të tarifës
df_train[df_train.fare_amount < 100].fare_amount.hist(bins=100, figsize=(14,3))
plt.xlabel('tarifa $USD')
plt.title('Histogram')
plt.show()
```


Leximi i të dhënave dhe eksplorimi i parë

Leximi i të dhënave dhe eksplorimi i parë

- Në histogramin e **fare_amount** ka disa pika të vogla midis 40 dhe 60 dollarë.
- Kjo mund të tregojë një çmim fiks të tarifës (p.sh. për/nga aeroporti).
- Kjo do të eksplorohet më tej më poshtë

Pastrimi i të dhënave

Fillimisht kontrollojmë për të dhëna të munguar dhe heqim rreshtat me mungesë të dhënash për të pasur një dataset të pastër për analizë.

Pastrimi i të dhënave

```
# Kontrollo për të dhëna të munguar  
print(df_train.isnull().sum())
```


Pastrimi i të dhënave

```
key          0
fare_amount  0
pickup_datetime 0
pickup_longitude 0
pickup_latitude 0
dropoff_longitude 14
dropoff_latitude 14
passenger_count 0
dtype: int64
```


Pastrimi i të dhënave

```
# Shfaq numrin e rreshtave të vjetra dhe pastroni datasetin nga të dhënat e munguar
print('Numri i rreshtave të vjetra: %d' % len(df_train))
df_train = df_train.dropna(how = 'any', axis = 'rows')
print('Numri i rreshtave të reja: %d' % len(df_train))
```


Pastrimi i të dhënave

Numri i rreshtave të vjetra: 1999923

Numri i rreshtave të reja: 1999909

Të dhënrat e testimit

Të dhënrat e testimit ngarkohen për të krahasuar statistikat me datasetin e trajnimit.

```
# Lexoni të dhënrat e testimit
df_test = pd.read_csv('data/newyork/test.csv')
df_test.head(5)
```


Të dhënrat e testimit

	key	pickup_datetime	pickup_longitude	pickup_latitude	dropoff_longitude	dropoff_latitude	passenger_count
0	2015-01-27 13:08:24.0000002	2015-01-27 13:08:24 UTC	-73.973320	40.763805	-73.981430	40.743835	1
1	2015-01-27 13:08:24.0000003	2015-01-27 13:08:24 UTC	-73.986862	40.719383	-73.998886	40.739201	1
2	2011-10-08 11:53:44.0000002	2011-10-08 11:53:44 UTC	-73.982524	40.751260	-73.979654	40.746139	1
3	2012-12-01 21:12:12.0000002	2012-12-01 21:12:12 UTC	-73.981160	40.767807	-73.990448	40.751635	1
4	2012-12-01 21:12:12.0000003	2012-12-01 21:12:12 UTC	-73.966046	40.789775	-73.988565	40.744427	1

Statistikat e datasetit të testimit

```
df_test.describe()
```


Statistikat e datasetit të testimit

	pickup_longitude	pickup_latitude	dropoff_longitude	dropoff_latitude	passenger_count
count	9914.000000	9914.000000	9914.000000	9914.000000	9914.000000
mean	-73.974722	40.751041	-73.973657	40.751743	1.671273
std	0.042774	0.033541	0.039072	0.035435	1.278747
min	-74.252193	40.573143	-74.263242	40.568973	1.000000
25%	-73.992501	40.736125	-73.991247	40.735254	1.000000
50%	-73.982326	40.753051	-73.980015	40.754065	1.000000
75%	-73.968013	40.767113	-73.964059	40.768757	2.000000
max	-72.986532	41.709555	-72.990963	41.696683	6.000000

Lokacionet

- Duke qenë se kemi të bëjmë me të dhënat e vendndodhjes, duam të shfaqim koordinatat në një hartë.
- Kjo jep një pamje më të mirë të të dhënave.

Lokacionet

Koordinatat e qytetit të Nju Jorkut janë
(<https://www.traveltmath.com/cities/New+York,+NY>):

- longitude = -74.0063889
- latitude = 40.7141667

Lokacionet

- Përcaktojmë një kuti kufizuese nga [long_min, long_max, latt_min, latt_max] duke përdorur koordinatat minimale dhe maksimale nga të dhënaat **test**.

Lokacionet

- Në këtë mënyrë, sigurohemi se do trajnojmë një model për gamën e plotë të koordinatave
- Nga Open Street Map marrim një hartë dhe fshijmë çdo pikë të dhënash jashtë kësaj kutie.

Lokacionet

```
# Koordinatat e minimumit dhe maksimumit për longitude dhe latitude në setin e testimit  
min(df_test.pickup_longitude.min(), df_test.dropoff_longitude.min()), \  
max(df_test.pickup_longitude.max(), df_test.dropoff_longitude.max())
```


Lokacionet

```
import ssl
import urllib.request
from PIL import Image
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt

# Disable SSL verification temporarily
ssl._create_default_https_context = ssl._create_unverified_context

# Funksioni për të filtruar të dhënët brenda kutisë së kufizuar
def select_within_boundingbox(df, BB):
    return (df['pickup_longitude'] >= BB[0]) & (df['pickup_longitude'] <= BB[1]) & \
           (df['pickup_latitude'] >= BB[2]) & (df['pickup_latitude'] <= BB[3]) & \
           (df['dropoff_longitude'] >= BB[0]) & (df['dropoff_longitude'] <= BB[1]) & \
           (df['dropoff_latitude'] >= BB[2]) & (df['dropoff_latitude'] <= BB[3])

# Funksioni për të lexuar imazhin duke përdorur PIL dhe urllib
def load_image(url):
    with urllib.request.urlopen(url) as url_data:
        img = Image.open(url_data)
    return np.array(img)

# Imazhi kryesor
BB = (-74.5, -72.8, 40.5, 41.8)
nyc_map_url = 'https://aiblog.nl/download/nyc_-74.5_-72.8_40.5_41.8.png'
nyc_map = load_image(nyc_map_url)

# Imazhi i zoom-ur
BB_zoom = (-74.3, -73.7, 40.5, 40.9)
nyc_map_zoom_url = 'https://aiblog.nl/download/nyc_-74.3_-73.7_40.5_40.9.png'
nyc_map_zoom = load_image(nyc_map_zoom_url)
```

Lokacionet

```
# Shfaq imazhin me matplotlib
fig, ax = plt.subplots(1, 2, figsize=(15, 7))

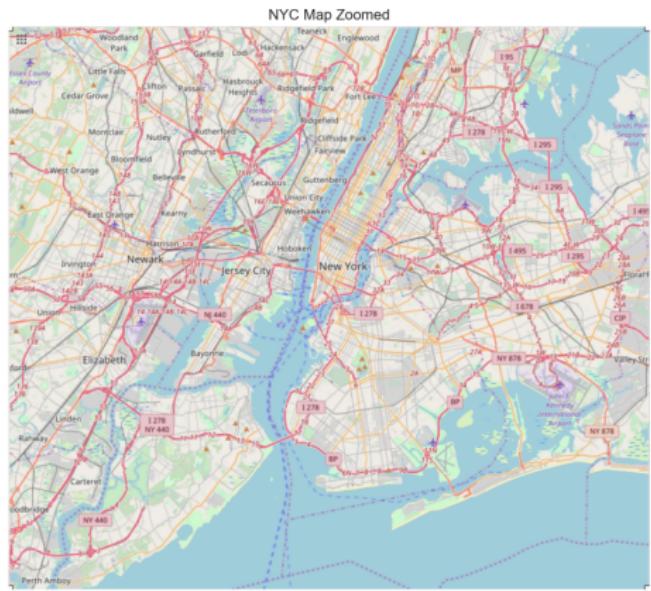
ax[0].imshow(nyc_map)
ax[0].set_title("NYC Map")
ax[0].axis('off')

ax[1].imshow(nyc_map_zoom)
ax[1].set_title("NYC Map Zoomed")
ax[1].axis('off')

plt.tight_layout()
plt.show()
```


Lokacionet

 Endri Raco

Lokacionet

```
# Filtroni të dhënat sipas kutisë së kufizuar dhe shfaqni numrin e rreshtave të rinj
print('Numri i rreshtave të vjetra: %d' % len(df_train))
df_train = df_train[select_within_boundingbox(df_train, BB)]
print('Numri i rreshtave të rinj: %d' % len(df_train))
```


Lokacionet

Numri i rreshtave të vjetra: 1999909

Numri i rreshtave të rinj: 1957918

Vizualizimi

Vizualizoni të dhënat e trajnimit mbi hartën e NYC duke përdorur funksionin e mëposhtëm.

```
# Funksioni për të vizualizuar të dhënat mbi hartë
def plot_on_map(df, BB, nyc_map, s=10, alpha=0.2):
    fig, axs = plt.subplots(1, 2, figsize=(16,10))
    axs[0].scatter(df.pickup_longitude, df.pickup_latitude, zorder=1, alpha=alpha, c='r', s=s)
    axs[0].set_xlim((BB[0], BB[1]))
    axs[0].set_ylim((BB[2], BB[3]))
    axs[0].set_title('Lokacionet e Marrjes të Taksisë')
    axs[0].imshow(nyc_map, zorder=0, extent=BB)

    axs[1].scatter(df.dropoff_longitude, df.dropoff_latitude, zorder=1, alpha=alpha, c='r', s=s)
    axs[1].set_xlim((BB[0], BB[1]))
    axs[1].set_ylim((BB[2], BB[3]))
    axs[1].set_title('Lokacionet e Zbritjes nga Taksia')
    axs[1].imshow(nyc_map, zorder=0, extent=BB)
```

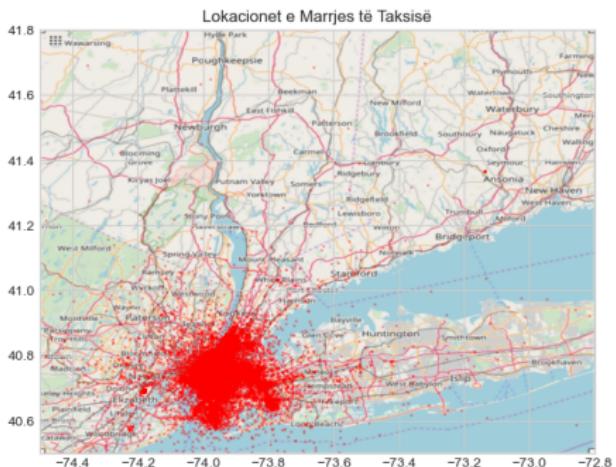

Vizualizimi

```
# Vizualizoni të dhënat e trajnimit në hartë  
plot_on_map(df_train, BB, nyc_map, s=1, alpha=0.3)
```


Vizualizimi

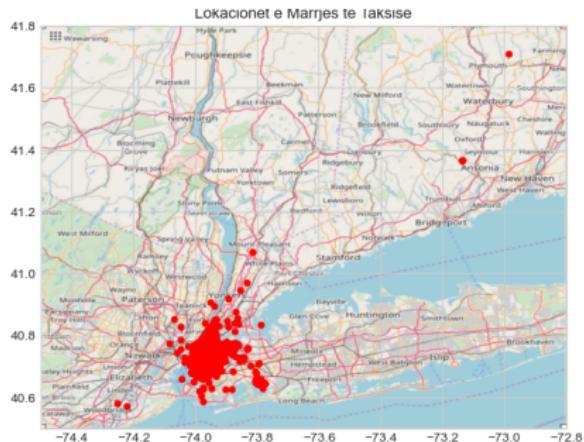
Vizualizimi

Vizualizimi në hartën e zoom-ur

```
# Vizualizoni të dhënat e trajnimit në hartën e zoom  
plot_on_map(df_test, BB, nyc_map, alpha=1.0, s=20)
```


Vizualizimi

Vizualizimi

- Nga grafiku i shpërndarjes së të dhënave të **train** shohim se disa lokacione janë në ujë.
- Ose këto konsiderohen si zhurmë, ose i heqim nga grupi i të dhënave.
- Do t'i heqim në vazhdim

Vizualizimi

- Një mënyrë tjetër interesante për të vizualizuar të dhënat:
- Duke përdorur përmasa shumë të vogla pikash, rrugët aktuale të Nju Jorkut bëhen të dukshme.

Vizualizimi

```
def plot_hires(df, BB, figsize=(12, 12), ax=None, c=('r', 'b')):  
    if ax == None:  
        fig, ax = plt.subplots(1, 1, figsize=figsize)  
  
    idx = select_within_boundingbox(df, BB)  
    ax.scatter(df[idx].pickup_longitude, df[idx].pickup_latitude, c=c[0], s=0.01, alpha=0.5)  
    ax.scatter(df[idx].dropoff_longitude, df[idx].dropoff_latitude, c=c[1], s=0.01, alpha=0.5)
```

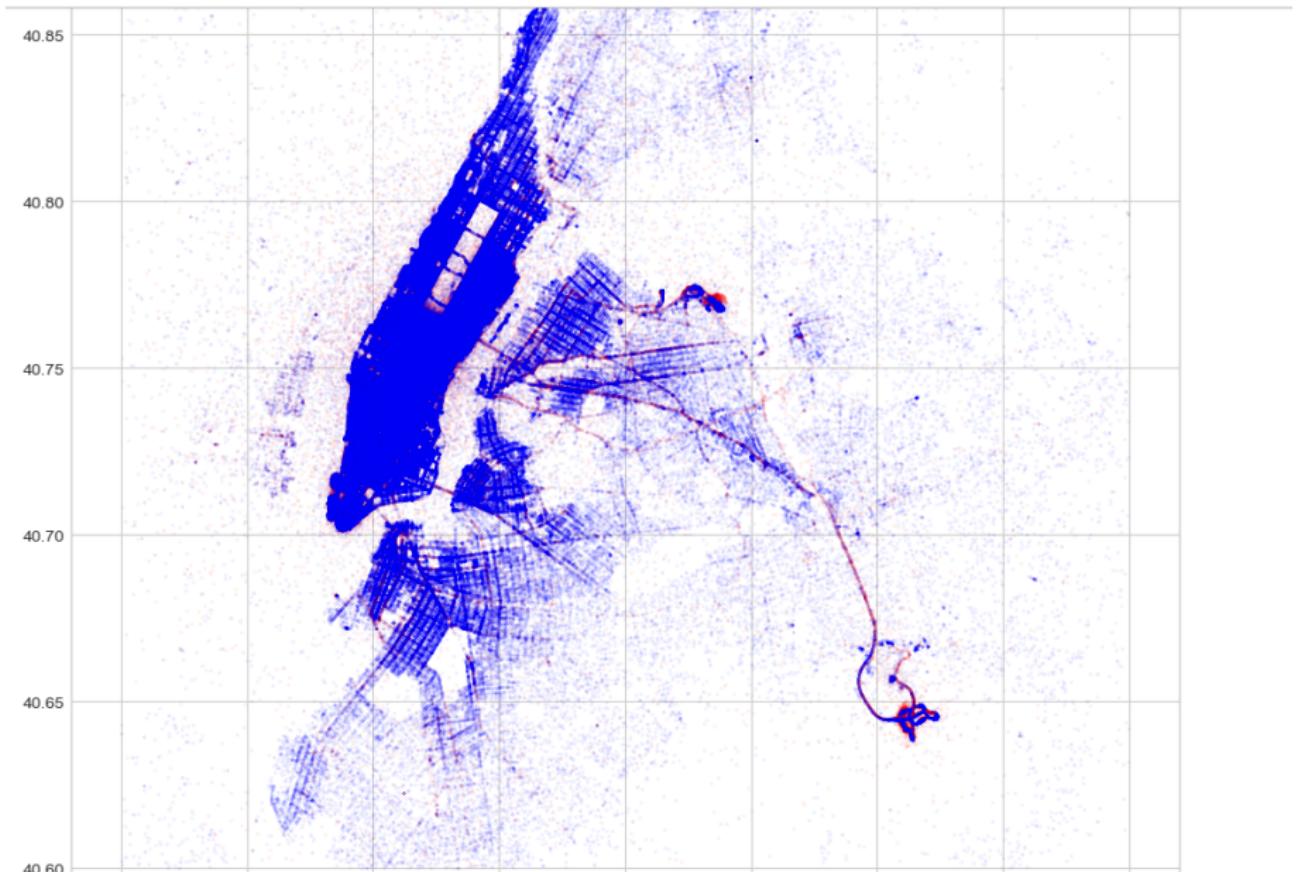

Vizualizimi

```
plot_hires(df_train, (-74.1, -73.7, 40.6, 40.9))
plot_hires(df_train, (-74, -73.95, 40.7, 40.8))
```


Vizualizimi

Heqja e pikave të të dhënave në ujë

- Siç mund të shihet nga harta + parcelat e shpërndarjes më sipër, disa pika të dhënash ndodhen në ujë.
- Këto janë padyshim pika të dhënash **noise**.
- Për të hequr këto pika të dhënash, krijojmë një hartë **boolean** tokësore/ujore nga harta e NYC.

Heqja e pikave të të dhënave në ujë

```
import ssl
import urllib.request
from PIL import Image
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt

# Disable SSL verification temporarily
ssl._create_default_https_context = ssl._create_unverified_context

# Function to read image from URL using PIL and urllib
def load_image(url):
    with urllib.request.urlopen(url) as url_data:
        img = Image.open(url_data)
    return np.array(img)

# URL of the NYC mask
nyc_mask_url = 'https://aiblog.nl/download/nyc_mask-74.5_-72.8_40.5_41.8.png'

# Load the mask image and convert to boolean map
nyc_mask_image = load_image(nyc_mask_url)
nyc_mask = nyc_mask_image[:, :, 0] > 0.9
```


Heqja e pikave të të dhënave në ujë (vazhdim)

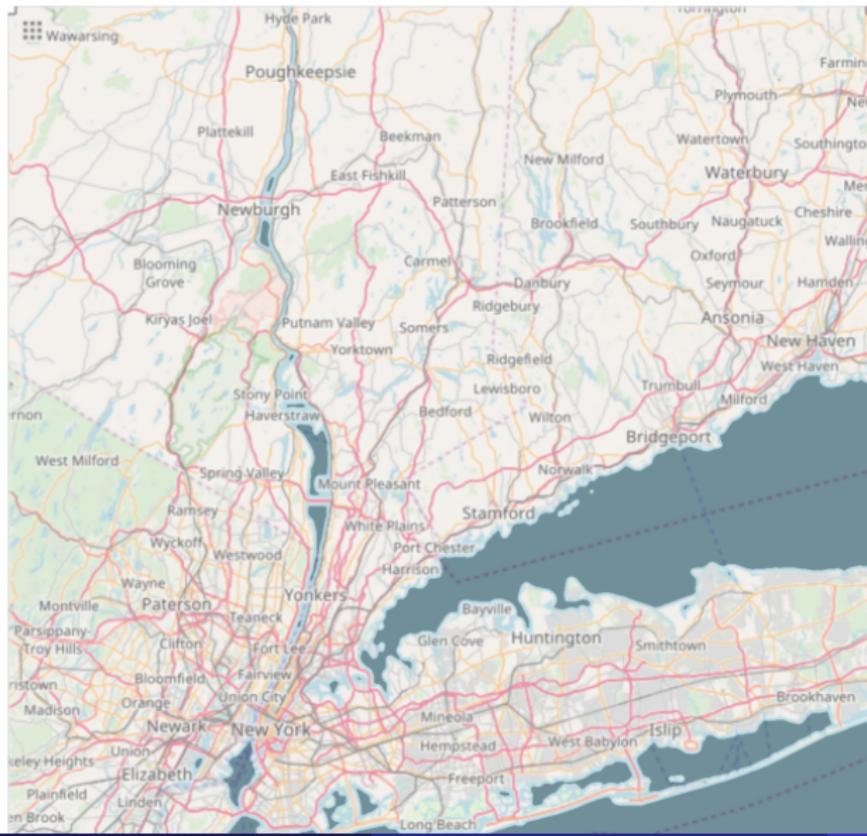
```
# URL e hartës të NYC
nyc_map_url = 'https://aiblog.nl/download/nyc_-74.5_-72.8_40.5_41.8.png'
nyc_map = load_image(nyc_map_url)

# Ndërtojmë harten dhe maskën
plt.figure(figsize=(8, 8))
plt.imshow(nyc_map, zorder=0)
plt.imshow(nyc_mask, cmap='gray', zorder=1, alpha=0.3) # Adjust `alpha` as needed
plt.axis('off')
plt.title(' Harta e NYC Map me Mask Overlay')
plt.show()
```


Heqja e pikave të të dhënave në ujë (vazhdim)

Harta e NYC Map me Mask Overlay

 Endri Raco

Heqja e pikave të të dhënave në ujë

- Më pas, duhet të konvertojmë koordinatat e gjatësisë/gjerësisë gjeografike në koordinatat **piksel xy**.
- Funksioni **lonlat_to_xy** zbaton këtë transformim.

Heqja e pikave të të dhënave në ujë

- Vini re se koordinata y duhet të kthehet mbrapsht pasi boshti y i imazhit drejtohet nga lart poshtë.
- Kur për të gjitha pikat e të dhënave janë llogaritur koordinatat xy pixel, një indeks boolean llogaritet duke përdorur maskën NYC.

Heqja e pikave të të dhënave në ujë

```
# përktheni koordinatat e gjatësisë/gjerësisë gjeografike në koordinatën xy të imazhit
def lonlat_to_xy(longitude, latitude, dx, dy, BB):
    return (dx*(longitude - BB[0])/(BB[1]-BB[0])).astype('int'), \
           (dy - dy*(latitude - BB[2])/(BB[3]-BB[2])).astype('int')
```


Heqja e pikave të të dhënave në ujë

```
pickup_x, pickup_y = lonlat_to_xy(df_train.pickup_longitude, df_train.pickup_latitude,
nyc_mask.shape[1], nyc_mask.shape[0], BB)
dropoff_x, dropoff_y = lonlat_to_xy(df_train.dropoff_longitude, df_train.dropoff_latitude,
nyc_mask.shape[1], nyc_mask.shape[0], BB)
```


Heqja e pikave të të dhënave në ujë

```
idx = (nyc_mask[pickup_y, pickup_x] & nyc_mask[dropoff_y, dropoff_x])
print("Numri i udhëtimeve në ujë: {}".format(np.sum(~idx)))
```


Heqja e pikave të të dhënave në ujë

Numri i udhëtimeve në ujë: 388

Heqja e pikave të të dhënave në ujë

- Krijojmë një funksion që heq pikat e të dhënave nga uji

Heqja e pikave të të dhënave në ujë

```
import ssl
import urllib.request
from PIL import Image
import numpy as np

# Çaktivizo përkohësisht verifikimin SSL
ssl._create_default_https_context = ssl._create_unverified_context

# Funksioni për të lexuar një imazh nga URL-ja duke përdorur PIL dhe urllib
def load_image(url):
    with urllib.request.urlopen(url) as url_data:
        img = Image.open(url_data)
        return np.array(img)

# Funksioni i modifikuar remove_datapoints_from_water
def remove_datapoints_from_water(df):
    def lonlat_to_xy(longitude, latitude, dx, dy, BB):
        x = (dx * (longitude - BB[0]) / (BB[1] - BB[0])).astype(int)
        y = (dy * (latitude - BB[2]) / (BB[3] - BB[2])).astype(int)
        # Sigurohu që koordinatat janë brenda kufijve të imazhit
        x = np.clip(x, 0, dx - 1)
        y = np.clip(y, 0, dy - 1)
        return x, y
```


Heqja e pikave të të dhënave në ujë

```
# Defino kutinë e kufizuar (bounding box)
BB = (-74.5, -72.8, 40.5, 41.8)

# URL-ja e maskës së NYC
nyc_mask_url = 'https://aiblog.nl/download/nyc_mask-74.5_-72.8_40.5_41.8.png'

# Ngarko imazhin e maskës dhe ktheje në hartë booleane
nyc_mask_image = load_image(nyc_mask_url)
nyc_mask = nyc_mask_image[:, :, 0] > 0.9

# Llogarit koordinatat xy të maskës për secilin koordinatë lon/lat
pickup_x, pickup_y = lonlat_to_xy(df.pickup_longitude, df.pickup_latitude,
                                      nyc_mask.shape[1], nyc_mask.shape[0], BB)
dropoff_x, dropoff_y = lonlat_to_xy(df.dropoff_longitude, df.dropoff_latitude,
                                      nyc_mask.shape[1], nyc_mask.shape[0], BB)

# Llogarit indekset booleane
idx = nyc_mask[pickup_y, pickup_x] & nyc_mask[dropoff_y, dropoff_x]

# Kthe vetëm pikat e të dhënave në tokë
return df[idx]
```


Heqja e pikave të të dhënave në ujë

```
print('Dimensionet e vjetra: %d' % len(df_train))
df_train = remove_datapoints_from_water(df_train)
print('Dimensionet e reja: %d' % len(df_train))
```


Heqja e pikave të të dhënave në ujë

Dimensionet e vjetra: 1957918

Dimensionet e reja: 1957530

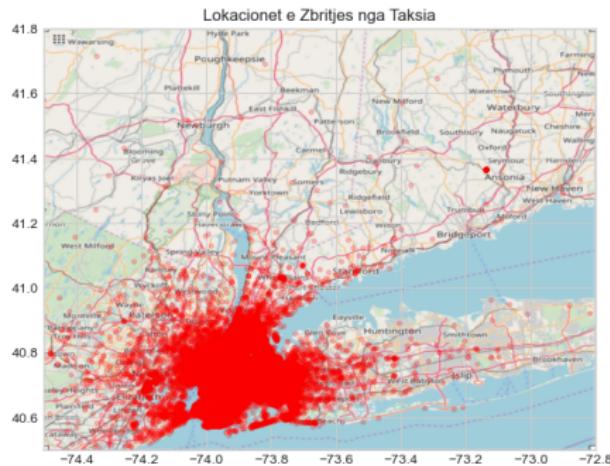
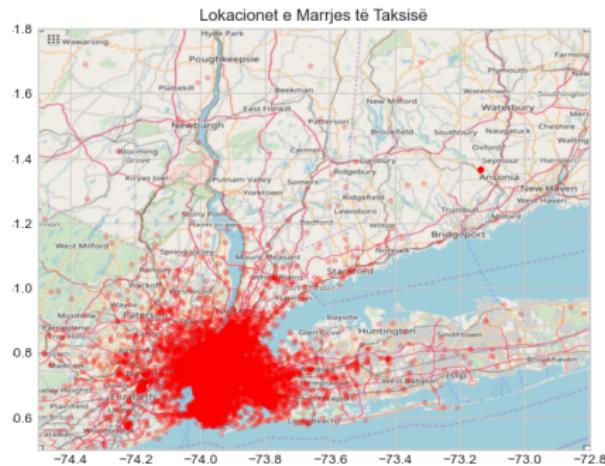

Kontrollojme

```
plot_on_map(df_train, BB, nyc_map)
```


Kontrollojme

Dendësia e pikave të të dhënave për milje katror

- Një përbledhje e lokacioneve të marrjes dhe zbritjes jep një përshtypje të shpejtë të densitetit.
- Sidoqoftë, është më e saktë të numërohet numri i pikave të të dhënave për zonë për të vizualizuar densitetin.

Dendësia e pikave të të dhënave për milje katrore

- Kodi më poshtë numëron pikat e të dhënave të marrjes dhe lëshimit për milje katrore.
- Kjo jep një pamje më të mirë në ‘pikat e nxehta’.

Dendësia e pikave të të dhënave për milje katrore

```
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt

# Funksioni për të llogaritur distancën në milje midis vendndodhjeve në koordinatat gjerësi, gjatësi
# ktheni distancën në milje

def distance(lat1, lon1, lat2, lon2):
    p = 0.017453292519943295 # Pi/180
    a = 0.5 - np.cos((lat2 - lat1) * p) / 2 + np.cos(lat1 * p) *
    np.cos(lat2 * p) * (1 - np.cos((lon2 - lon1) * p)) / 2
    return 0.6213712 * 12742 * np.arcsin(np.sqrt(a)) # 2*R*asin...

# Fillimisht llogaritim dy vektorë me dendësinë e pikave të të dhënave për milje katrore
n_lon, n_lat = 200, 200 # numri i koshave të rrjetit për dimensionin gjerësi, gjatësi
density_pickup, density_dropoff = np.zeros((n_lat, n_lon)), np.zeros((n_lat, n_lon)) # përgatisni grupet
```


Dendësia e pikave të të dhënave për milje katror (vazhdim)

```
# Për të llogaritur numrin e pikave të të dhënave në një zonë rrjeti, përdoret funksioni numpy.digitize().  
# Ky funksion ka nevojë për një vektor me array (vendndodhje) për numërimin e pikave të të dhënave për kosh.  
bins_lon = np.zeros(n_lon + 1) # koshi  
bins_lat = np.zeros(n_lat + 1) # koshi  
delta_lon = (BB[1] - BB[0]) / n_lon # gjerësia e koshit të gjatë  
delta_lat = (BB[3] - BB[2]) / n_lat # lartësia e koshit të gjerësi  
bin_width_miles = distance(BB[2], BB[1], BB[2], BB[0]) / n_lon # gjerësia e koshit në milje  
bin_height_miles = distance(BB[3], BB[0], BB[2], BB[0]) / n_lat # lartësia e koshit në milje  
for i in range(n_lon + 1):  
    bins_lon[i] = BB[0] + i * delta_lon  
for j in range(n_lat + 1):  
    bins_lat[j] = BB[2] + j * delta_lat
```


Dendësia e pikave të të dhënave për milje katrore (vazhdim)

```
# Ndërtojmë për dimensionin gjatësi, gjerësi
inds_pickup_lon = np.digitize(df_train.pickup_longitude, bins_lon)
inds_pickup_lat = np.digitize(df_train.pickup_latitude, bins_lat)
inds_dropoff_lon = np.digitize(df_train.dropoff_longitude, bins_lon)
inds_dropoff_lat = np.digitize(df_train.dropoff_latitude, bins_lat)

# Numëroni për array rrjeti
# shënim: mës density_pickup do të shfaqet si imazh, indeksi i parë është drejtimi y,
#         indeksi i dytë është drejtimi x. Gjithashtu, drejtimi y duhet të përmbyset për
#         shfaqur si duhet (prandaj termi (n_lat-j))
dxdy = bin_width_miles * bin_height_miles
for i in range(n_lon):
    for j in range(n_lat):
        density_pickup[j, i] = np.sum((inds_pickup_lon == i + 1) & (inds_pickup_lat == (n_lat - j))) / dx dy
        density_dropoff[j, i] = np.sum((inds_dropoff_lon == i + 1) & (inds_dropoff_lat == (n_lat - j))) / dx dy

# Vizato grupet e dendësisë
fig, axs = plt.subplots(2, 1, figsize=(18, 24))
axs[0].imshow(nyc_map, zorder=0, extent=BB)
im = axs[0].imshow(np.log1p(density_pickup), zorder=1, extent=BB, alpha=0.6, cmap='plasma')
axs[0].set_title('Dendësia e marrjes [pika të dhënash për milje katrore]')
cbar = fig.colorbar(im, ax=axs[0])
cbar.set_label('log(1 + #pikave të dhënash për milje katrore)', rotation=270)
```

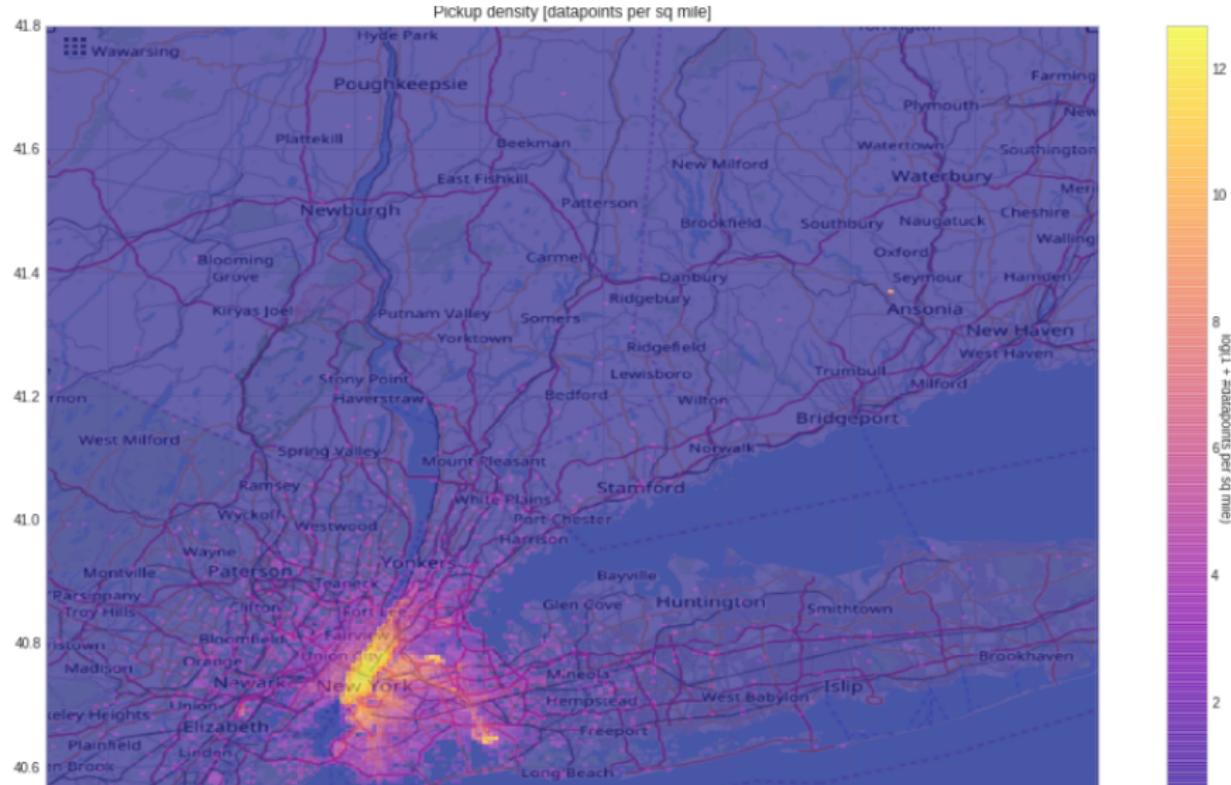

Dendësia e pikave të të dhënave për milje katrор (vazhdim)

```
axs[1].imshow(nyc_map, zorder=0, extent=BB)
im = axs[1].imshow(np.log1p(density_dropoff), zorder=1, extent=BB, alpha=0.6, cmap='plasma')
axs[1].set_title('Dendësia e zbritjes [pika të dhënash për milje katrore]')
cbar = fig.colorbar(im, ax=axs[1])
cbar.set_label('log(1 + #pikave të dhënash për milje katrore)', rotation=270)
```


Dendësia e pikave të të dhënave për milje katrore (vazhdim)

Dendësia e pikave të të dhënave për milje katror (vazhdim)

- Këto harta tregojnë qartë se pikat e të dhënave përqendrohen rrëth Manhatenit dhe tre aeroporteve (JFK, EWS, LGR).
- Ekziston gjithashtu një pikë e nxeh të pranë Seymour (këndi i sipërm i djathtë).
- Meqenëse nuk jam nga SHBA-ja, a ka dikush një ide se çfarë është kaq e veçantë për këtë vendndodhje?

Dendësia e trafikut të marrjes

- Grafikët e dendësisë së mësipërme na nxitin të shohim nëse mund ta përfytyrojmë densitetin e trafikut për orë (dhe vit).
- Duke numëruar numrin e marrjeve të takсive në një zonë, duhet të kemi një përshtypje të densitetit të trafikut.
- Sa më shumë trafik, aq më shumë mund të duhet për të bërë një rrugë.

Dendësia e trafikut të marrjes

```
# shtojmë info për kohën
df_train['year'] = df_train.pickup_datetime.apply(lambda t: t.year)
df_train['weekday'] = df_train.pickup_datetime.apply(lambda t: t.weekday())
df_train['hour'] = df_train.pickup_datetime.apply(lambda t: t.hour)
```


Dendësia e trafikut të marrjes

```
# disa konstante të nevojshme për të llogaritur dendësinë e trafikut të marrjes
n_hours = 24
n_weekdays = 7
n_years = 7
n_bins_lon = 30
n_bins_lat = 30

# fokusimi në trafikun në Manhattan
BB_traffic = (-74.025, -73.925, 40.7, 40.8)
```


Dendësia e trafikut të marrjes

```
# përkufizo funksionin për të llogaritur dendësinë e trafikut të marrjes
def calculate_trafic_density(df):
    traffic = np.zeros((n_years, n_weekdays, n_hours, n_bins_lat, n_bins_lon))

    # Për të llogaritur numrin e pikave të të dhënave në një zonë rrjeti, përdoret funksioni numpy.digitize().
    # Ky funksion ka nevojë për një vektor me kosha (vendndodhje) për numërimin e pikave të të dhënave
    # për kosh.
    bins_lon = np.zeros(n_bins_lon+1)  # koshi
    bins_lat = np.zeros(n_bins_lat+1)  # koshi

    delta_lon = (BB_traffic[1] - BB_traffic[0]) / n_bins_lon  # gjerësia e koshit të gjatë
    delta_lat = (BB_traffic[3] - BB_traffic[2]) / n_bins_lat  # lartësia e koshit të gjerësi

    for i in range(n_bins_lon+1):
        bins_lon[i] = BB_traffic[0] + i * delta_lon
    for j in range(n_bins_lat+1):
        bins_lat[j] = BB_traffic[2] + j * delta_lat
```


Dendësia e trafikut të marrjes (vazhdim)

```
# Numëroni për kosh rrjeti
# shënim: pasi që density_pickup do të shfaqet si imazh, indeksi i parë është drejtimi y,
#         indeksi i dytë është drejtimi x. Gjithashtu, drejtimi y duhet të përmbyset për
#         shfaqur si duhet (prandaj termi (n_lat-j))
for y in range(n_years):
    for d in range(n_weekdays):
        for h in range(n_hours):
            idx = (df.year == (2009 + y)) & (df.weekday == d) & (df.hour == h)

            # Digjitoni për dimensionin gjatësi, gjerësi
            inds_pickup_lon = np.digitize(df[idx].pickup_longitude, bins_lon)
            inds_pickup_lat = np.digitize(df[idx].pickup_latitude, bins_lat)

            for i in range(n_bins_lon):
                for j in range(n_bins_lat):
                    traffic[y, d, h, j, i] = traffic[y, d, h, j, i] + \
                        np.sum((inds_pickup_lon == i + 1) & (inds_pickup_lat == j + 1))

return traffic
```


Dendësia e trafikut të marrjes (vazhdim)

```
# përkufizo funksionin për të vizatuar dendësinë e trafikut të marrjes
def plot_traffic(traffic, y, d):
    days = {'monday': 0, 'tuesday': 1, 'wednesday': 2, 'thursday': 3, 'friday': 4, 'saturday': 5, 'sunday': 6}
    fig, axs = plt.subplots(3, 8, figsize=(18, 7))
    axs = axs.ravel()
    for h in range(24):
        axs[h].imshow(traffic[y - 2009, days[d], h, ::-1, :], zorder=1, cmap='coolwarm', clim=(0, traffic.max()))
        axs[h].get_xaxis().set_visible(False)
        axs[h].get_yaxis().set_visible(False)
        axs[h].set_title('h={}'.format(h))
    fig.suptitle("Dendësia e trafikut të marrjes, viti={}, dita={} (max_pickups={})".format(y, d, traffic.max()))
```


Dendësia e trafikut të marrjes

- Tani, le të llogarisim densitetin dhe të përfytyrojmë parcelat.
- cilësia e grafikëve varet nga numri i pikave të të dhënave të përdorura.

Dendësia e trafikut të marrjes

- Përdorim si parazgjedhje 500 mijë pika, të cilat nuk mjaftojnë për parcela me densitet të mirë trafiku.
- Rritni numrin e pikëve dhe merrni parcela më të mira.

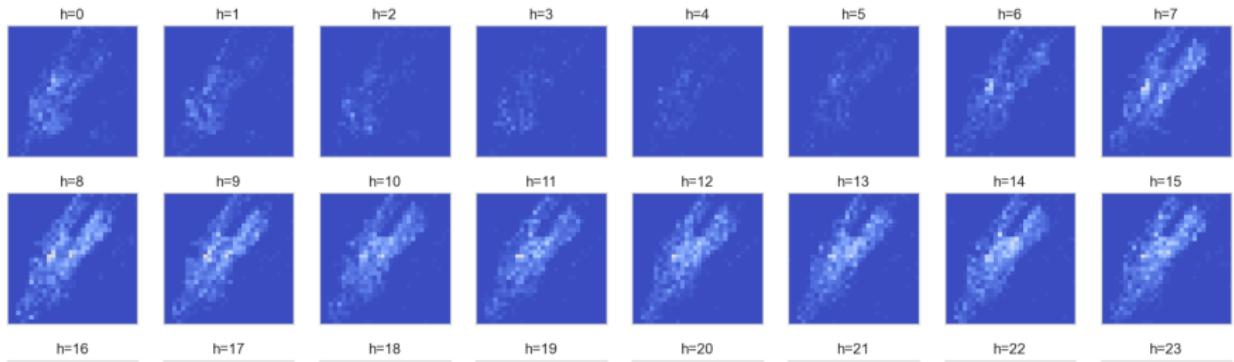

Dendësia e trafikut të marrjes

```
traffic = calculate_traffic_density(df_train)
plot_traffic(traffic, 2009, 'monday')
plot_traffic(traffic, 2009, 'friday')
plot_traffic(traffic, 2009, 'sunday')
```


Dendësia e trafikut të marrjes

Dendësia e trafikut të marrjes

- Tashmë nga këto parcela mund të shohim modelet e ndryshme të densitetit të trafikut sipas orës, por edhe sipas vendndodhjes.
- P.sh. të dielën $h=0-3$ orë (e shtunë mbrëma deri të dielën) ka më shumë trafik se në ditët e javës.

Dendësia e trafikut të marrjes

- Supozojmë se kjo është nga njerëzit që dalin dhe shijojnë fundjavën.
- Le të përfytyrojmë edhe një vit tjetër.

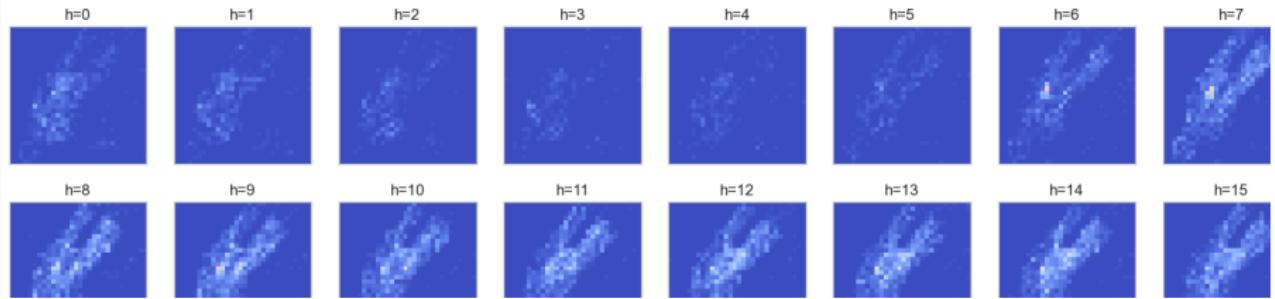

Dendësia e trafikut të marrjes

```
plot_traffic(traffic, 2014, 'monday')
plot_traffic(traffic, 2014, 'friday')
plot_traffic(traffic, 2014, 'sunday')
```


Dendësia e trafikut të marrjes

Analiza e Dendësisë dhe Distancës së Trafikut”

Përpara se të ndërtojmë një model, duam të testojmë disa ‘intuicionë’:

- Sa më e gjatë distanca midis vendndodhjes së marrjes dhe zbritjes, aq më i lartë është çmimi.
- Disa udhëtime, si p.sh. nga/te një aeroport, kanë tarifa të përcaktuara.
- Tarifa gjatë natës është ndryshe nga ajo e ditës.

Analiza e Dendësisë dhe Distancës së Trafikut”

- Pra, le të kontrollojmë.

Distanca dhe Çmimi

- Sa më e gjatë distanca midis vendndodhjes së marrjes dhe zbritjes, aq më i lartë është çmimi.

Distanca dhe Çmimi

Për të vizualizuar lidhjen distancë-çmim, së pari duhet të llogarisim distancën e një udhëtimi.

```
# shtoni një kolonë të re në dataframe me distancën në milje
df_train['distance_miles'] = distance(df_train.pickup_latitude, df_train.pickup_longitude, \
                                         df_train.dropoff_latitude, df_train.dropoff_longitude)
```


Distanca dhe Çmimi

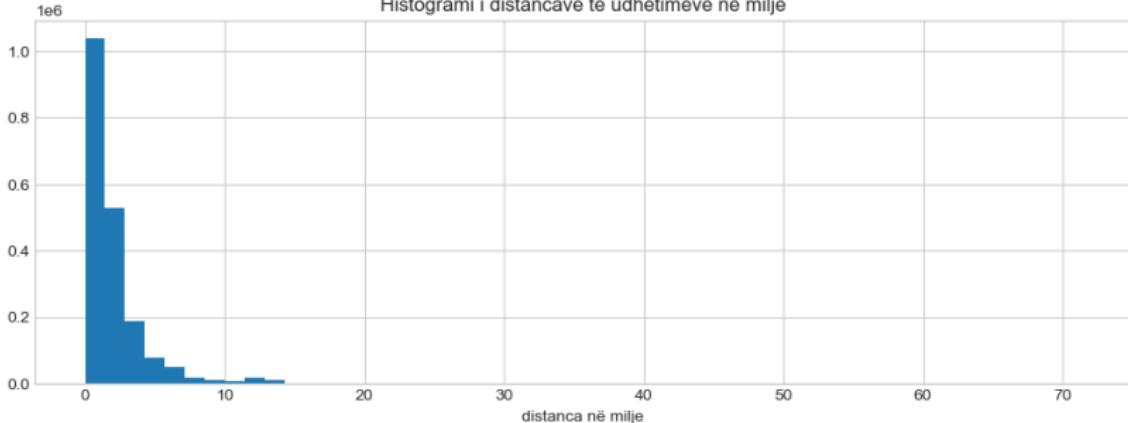
```
# Trego histogramin e distancave të udhëtimeve në milje
df_train.distance_miles.hist(bins=50, figsize=(12,4))
plt.xlabel('distanca në milje')
plt.title('Histogrami i distancave të udhëtimeve në milje')
df_train.distance_miles.describe()
```


Distanca dhe Çmimi

```
: count    1.957530e+06
mean      2.068194e+00
std       2.345983e+00
min       0.000000e+00
25%       7.789321e-01
50%       1.337189e+00
75%       2.431893e+00
max       7.132624e+01
Name: distance_miles, dtype: float64
```

Histogrami i distancave të udhëtimeve në milje

Distanca dhe Çmimi

- Rezultatet e këtij operacioni tregojnë se shumica e udhëtimeve janë të shkurtra, me një kulm të vogël rreth ~13 milje.
- Ky kulm mund të jetë për shkak të udhëtimeve të aeroportit.

Numri i Pasagjerëve

Të shohim gjithashtu ndikimin e numrit të pasagjerëve.

```
# Llogarisni mesataren e distancave dhe tarifave në varësi të numrit të pasagjerëve  
df_train.groupby('passenger_count')[['distance_miles', 'fare_amount']].mean()
```


Numri i Pasagjerëve

passenger_count	distance_miles	fare_amount
0	1.732107	8.813325
1	2.040013	11.202837
2	2.179313	11.800007
3	2.100634	11.519105
4	2.132165	11.721121
5	2.072168	11.215987
6	2.122414	12.169590
9	8.106351	104.000000

250

Tarifa për Milje

Në vend që të shohim **fare_amount**, përdorimi i ‘fare per mile’ gjithashtu ofron disa njoħuri.

```
# Llogaritni mesataren e USD pér milje
print("Mesatarja USD/Mile : {:.2f}".format(df_train.fare_amount.sum()/df_train.distance_miles.sum()))
```

Mesatarja USD/Mile : 5.48

Grafiku i Pikave pér Distancën dhe Tarifën

```
# Trego grafikun e pikave pér distancën dhe tarifën
fig, axs = plt.subplots(1, 2, figsize=(16,6))
axs[0].scatter(df_train.distance_miles, df_train.fare_amount, alpha=0.2)
axs[0].set_xlabel('distanca në milje')
axs[0].set_ylabel('tarifa USD')
axs[0].set_title('Të gjitha të dhënat')
```


Grafiku i Pikave për Distancën dhe Tarifën (vazhdim)

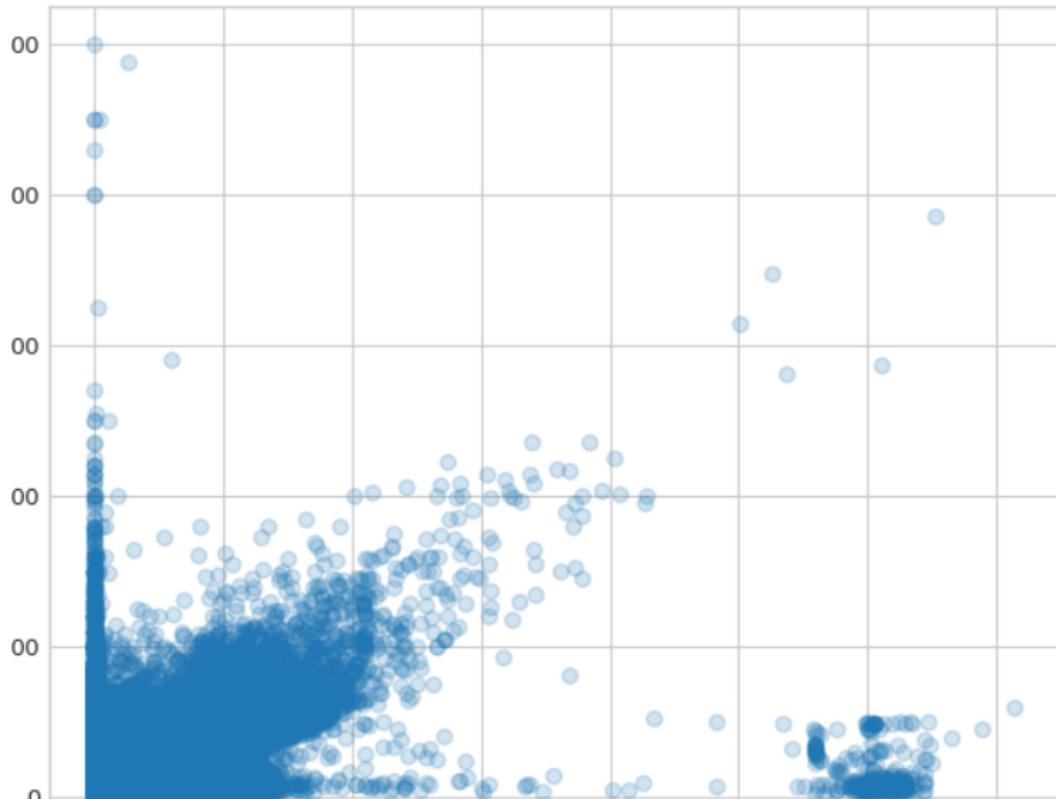
```
# Trego një pamje të tē dhënavë të filtruara
idx = (df_train.distance_miles < 15) & (df_train.fare_amount < 100)
axs[1].scatter(df_train[idx].distance_miles, df_train[idx].fare_amount, alpha=0.2)
axs[1].set_xlabel('distanca në milje')
axs[1].set_ylabel('tarifa USD')
axs[1].set_title('Pjesë e të dhënavë me distancë < 15 milje, tarifë < $100')
```


Grafiku i Pikave për Distancën dhe Tarifën

(WPS, LibreOffice, Google Sheets)

Të gjitha të dhënat

Endri Raco

Grafiku i Pikave për Distancën dhe Tarifën (vazhdim)

Nga ky grafik vërejmë se:

- Ka udhëtime me distancë zero, por me një tarifë jo zero.
- Ka disa udhëtime me >50 milje distancë udhëtimi por tarifë të ulët.
- Linjat horizontale në grafikun e djathë mund të tregojnë përsëri udhëtimet me tarifë fiksë.

Informacione mbi Tarifat e Taksive

Kur kërkojmë për çmimet e taksive në NYC në Google, gjejmë:

- \$4.00 – \$10.00 për një udhëtim prej 3 km.
- Fillimi varion nga \$2.50 - \$3.30.

Informacione mbi Tarifat e Taksive

- Tarifa fillestare për shumicën e udhëtimeve (me përjashtim të JFK dhe aeroporteve të tjera) është 2,50 dollarë pas hyrjes.
- Pas kësaj ka 0,5 dollarë çdo njësi ku njësia përcaktohet si $1/5$ e miljes ose kur taksi po udhëton 12 milje në orë ose më shumë.

Informacione mbi Tarifat e Taksive

- 0,5 dollarë shtesë shtesë midis orës 20:00 - 06:00.
- Tarifa shtesë për orët e pikut të javës prej 1 dollarë e hënë-e premte nga ora 16:00-20:00.
- Ka një shtesë prej 0,5 dollarësh MTA për të gjitha udhëtimet që përfundojnë në qarqet e Nju Jorkut ose Nassau, Suffolk, Westchester, Rockland, Dutchess, Orange ose Putnam.

Informacione mbi Tarifat e Taksive

- Ka një shtesë prej 0,3 dollarësh për përmirësim

Informacione mbi Tarifat e Taksive

```
# hiqni pikat e të dhënavë me distancë <0.05 milje
idx = (df_train.distance_miles >= 0.05)
print('Madhësia e vjetër: %d' % len(df_train))
df_train = df_train[idx]
print('Madhësia e re: %d' % len(df_train))
```


Informacione mbi Tarifat e Taksive

Kjo pastron të dhënat dhe bën analizën më të besueshme.

Old size: 1957530

New size: 1926254

Udhëtime me Tarifa Fikse

- Disa udhëtime, si ato drejt/nga aeroporti, kanë tarifa fikse.
- Një mënyrë për të eksploruar të dhënrat është duke kontrolluar udhëtimet drejt/nga vende të njohura.
- P.sh., një udhëtim drejt Aeroportit JFK, që shpesh ka çmim të fiksuar në varësi të distancës.

Koordinatat e Aeroportit JFK

```
jfk <- c(-73.782222222, 40.6441666667)  
nyc <- c(-74.0063889, 40.7141667)
```


Funksioni për të Vizualizuar Tarifën pranë Aeroportit

```
def plot_location_fare(loc, name, range=1.5):
    # Zgjedh të gjitha pikët të dhënave me vendin e ngritjes brenda rrezes së aeroportit
    fig, axs = plt.subplots(1, 2, figsize=(14, 5))
    idx = (distance(df_train.pickup_latitude, df_train.pickup_longitude, loc[1], loc[0]) < range)
    df_train[idx].fare_amount.hist(bins=100, ax=axs[0])
    axs[0].set_xlabel('Tarifa USD')
    axs[0].set_title('Histogram vendi i marrjes brenda {} miles of {}'.format(range, name))

    idx = (distance(df_train.dropoff_latitude, df_train.dropoff_longitude, loc[1], loc[0]) < range)
    df_train[idx].fare_amount.hist(bins=100, ax=axs[1])
    axs[1].set_xlabel('Tarifa USD')
    axs[1].set_title('Histogram vendi i mbrritjes brenda {} miles of {}'.format(range, name));
```

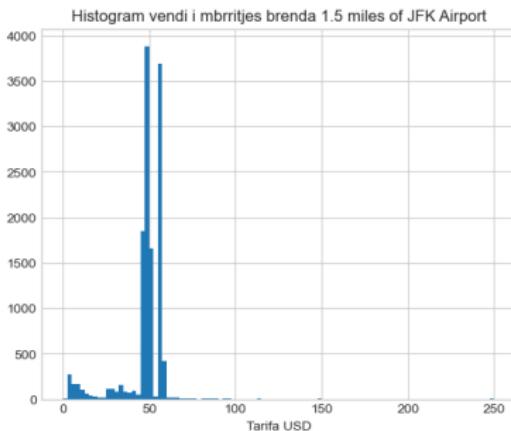
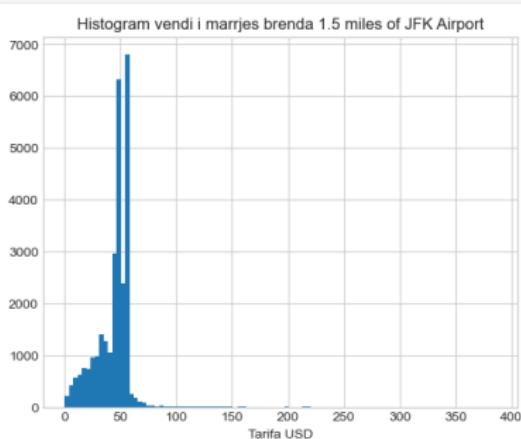

Vizualizoni Tarifën për JFK

```
plot_location_fare(jfk, 'Aeroporti JFK')
```


Vizualizoni Tarifën për JFK

Aeroporte të Tjera

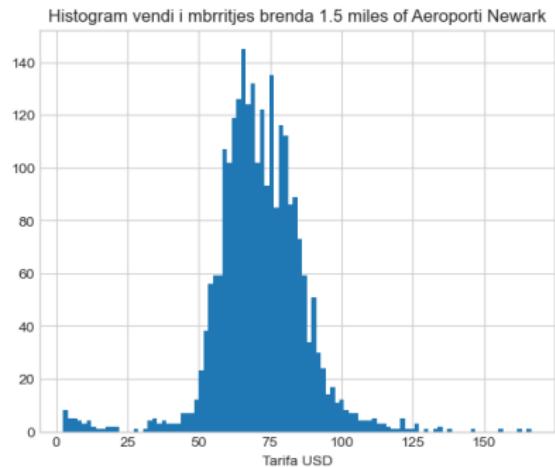
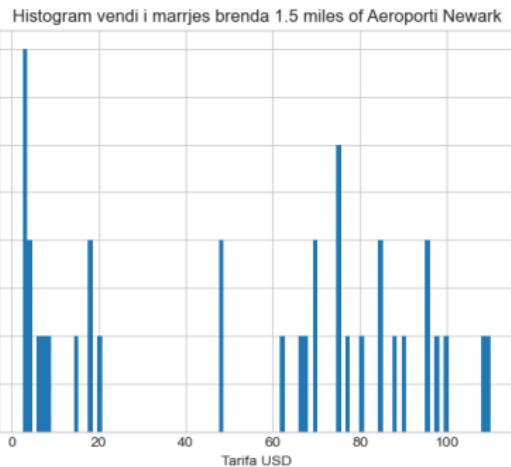
Po përsërisim analizën për aeroportet e tjera të NYC:

```
ewr = (-74.175, 40.69) # Aeroporti Newark
lgr = (-73.87, 40.77) # Aeroporti LaGuardia

plot_location_fare(ewr, 'Aeroporti Newark')
plot_location_fare(lgr, 'Aeroporti LaGuardia')
```


Aeroporte të Tjera

Tarifat Ndryshojnë Natën Krahasuar me Ditën

Për të parë lidhjen mes kohës dhe tarifës/km, shtojmë tre kolona të reja në të dhëna: vitin, orën e ditës dhe tarifën USD për KM.

```
df_train['fare_per_mile'] = df_train.fare_amount / df_train.distance_miles  
df_train.fare_per_mile.describe()
```


Tarifat Ndryshojnë Natën Krahasuar me Ditën

```
count      1.926254e+06
mean       7.419784e+00
std        1.231459e+01
min        0.000000e+00
25%        4.770449e+00
50%        6.133819e+00
75%        8.085931e+00
max        3.812572e+03
Name: fare_per_mile, dtype: float64
```


Tarifat Ndryshojnë Natën Krahasuar me Ditën

- Tarifa maksimale USD/milje duket e lartë.
- Kjo mund të jetë për shkak të të dhënave të gabuara të distancës ose tarifës.

Tarifat Ndryshojnë Natën Krahasuar me Ditën

Tarifa e taksisë në përgjithësi llogaritet nga:

$$y_{\text{tarifa}} = \theta_0 + \theta_1 \cdot x_{\text{distanca}} + \theta_2 \cdot x_{\text{koha}}$$

Tarifat Ndryshojnë Natën Krahasuar me Ditën

Për të shprehur tarifën për distancë:

$$\frac{y_{\text{tarifa}}}{x_{\text{distanca}}} = \theta_0 \cdot x_{\text{distanca}} + \theta_1 + \theta_2 \cdot \frac{x_{\text{koha}}}{x_{\text{distanca}}}$$

Tarifat Ndryshojnë Natën Krahasuar me Ditën

Nëse supozojmë që për udhëtime më të shkurtra:

$$x_{\text{distanca}} = c \cdot x_{\text{koha}}$$

atëherë shprehet si:

Tarifat Ndryshojnë Natën Krahasuar me Ditën

$$\frac{y_{\text{tarifa}}}{x_{\text{distanca}}} = \theta_0 \cdot x_{\text{distanca}} + \theta'_1$$

me:

$$\theta'_1 = \theta_1 + \frac{\theta_2}{c}$$

Tarifat Ndryshojnë Natën Krahasuar me Ditën

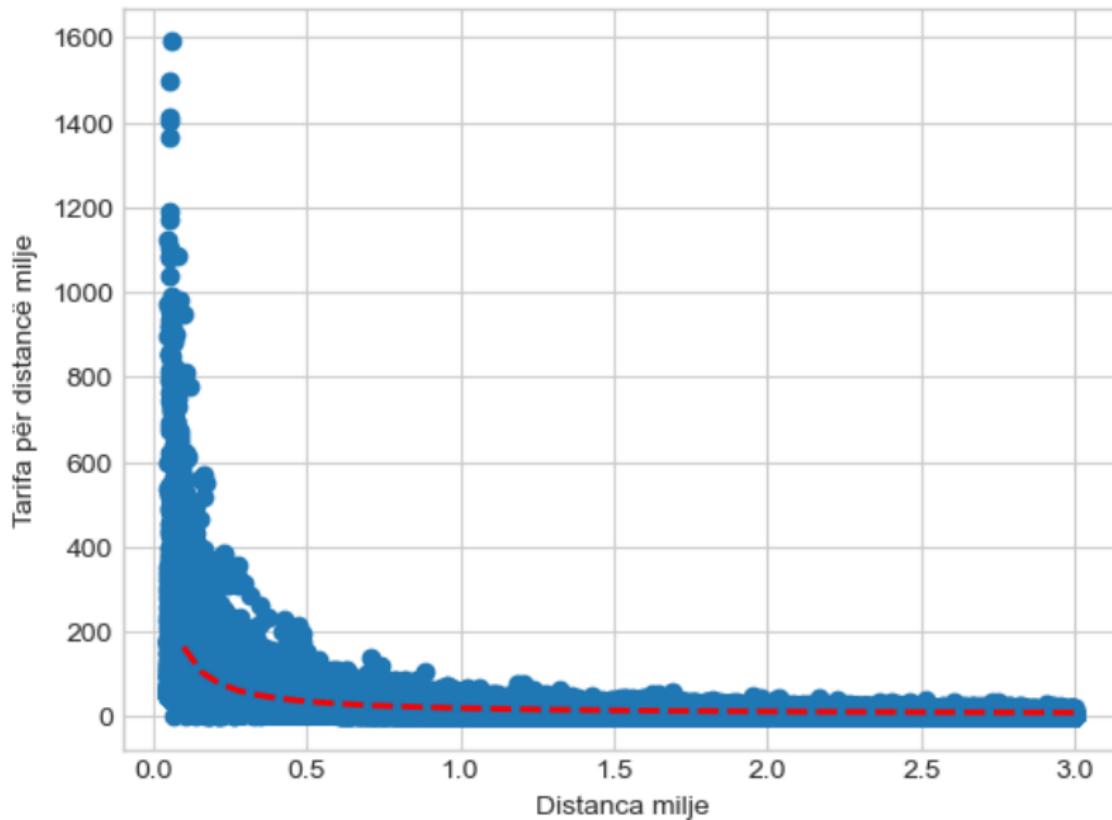
Në përfundim, tarifa për distancë është proporcionale me $1/\text{distanca_milje}$. Tani të vizatojmë grafikun.

```
idx = (df_train.distance_miles < 3) & (df_train.fare_amount < 100)
plt.scatter(df_train[idx].distance_miles, df_train[idx].fare_per_mile)
plt.xlabel('Distanca milje')
plt.ylabel('Tarifa për distancë milje')

theta = (16, 4.0)
x = np.linspace(0.1, 3, 50)
plt.plot(x, theta[0]/x + theta[1], '--', c='r', lw=2);
```


Tarifat Ndryshojnë Natën Krahasuar me Ditën

Tarifat Ndryshojnë Natën Krahasuar me Ditën

- Për distanca më të vogla, diferenca midis këtyre dy metodave të matjes pritet të jetë më e madhe.
- Një arsyе tjetër pse përhapja për distanca më të vogla është më e madhe mund të jetë për shkak të ngadalësimit të trafikut në orët e pikut.
- Udhëtimet e shkurtra në orët e pikut ndryshojnë më shumë në kohëzgjatje.

Tarifat Ndryshojnë Natën Krahasuar me Ditën

- Le të vazhdojmë me analizën e kohës dhe tarifës për distancë.

Tarifat Ndryshojnë Natën Krahasuar me Ditën

- Dp përdorim një tabelë **pivot** panda për të bërë një përbledhje dhe për t'i vizatuar ato.

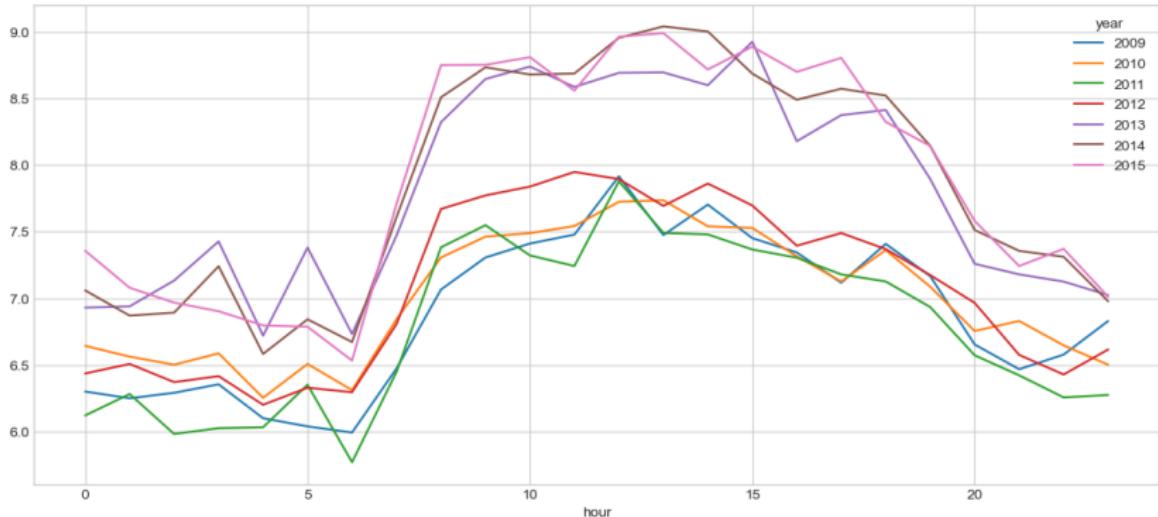

Tarifat Ndryshojnë Natën Krahasuar me Ditën

```
df_train.pivot_table('fare_per_mile', index='hour', columns='year').plot(figsize=(14,6))
plt.ylabel('Tarifa $USD / milje');
```


Tarifat Ndryshojnë Natën Krahasuar me Ditën

Tarifat Ndryshojnë Natën Krahasuar me Ditën

Mund të shihet qartë se tarifa \$USD/milje ndryshon me kalimin e viteve dhe me kalimin e orëve.

Tarifat Ndryshojnë Natën Krahasuar me Ditën

Për të hetuar më tej këtë, përdorim hartën e Google për të llogaritur kohëzgjatjen e pritshme të dy udhëtimeve:

- Udhëtimi 1: nga Muzeu i Qytetit të Nju Jorkut në Teatrin Beacon, 4.5 km, pa lënë Manhatten
- Udhëtimi 2: nga Times Squared në Parkun Maria Hernandez, 12 km, duke lënë Times Squared nëpërmjet tunelit Queens Midtown (rruga me pagesë)

Tarifat Ndryshojnë Natën Krahasuar me Ditën

- Sasia e trafikut përcakton kohëzgjatjen e udhëtimit dhe rrjedhimisht tarifën.
- Ndërsa sasia e trafikut varet nga ora e ditës.

Tarifat Ndryshojnë Natën Krahasuar me Ditën

```
hours = [0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, \
         13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23]

# kohëzgjatja minimale dhe maksimale në minuta
trip1_min = [10, 10, 10, 10, 10, 10, 12, 14, 14, 14, 14, \
              14, 14, 14, 14, 14, 12, 12, 12, 12, 10, 10]
trip1_max = [20, 18, 16, 16, 16, 18, 22, 26, 40, 35, 35, 35, \
              35, 35, 35, 40, 35, 30, 28, 28, 26, 26, 24, 24]

trip2_min = [18, 18, 18, 18, 18, 18, 20, 24, 28, 30, 30, 30, \
              28, 28, 26, 28, 30, 28, 26, 22, 22, 22, 20, 20]
trip2_max = [35, 35, 30, 28, 28, 30, 40, 55, 75, 75, 70, 70, \
              60, 60, 60, 60, 65, 55, 45, 45, 50, 45, 40]
```


Tarifat Ndryshojnë Natën Krahasuar me Ditën (vazhdim)

```
# Vizato grafikun e kohës së udhëtimit të vlerësuar për dy udhëtime duke përdorur informacionin e trafikut të Google Maps
plt.figure(figsize=(12, 5))

# Vizato trip1 (2.7 milje) me kohën minimale dhe maksimale të udhëtimit
plt.plot(hours, trip1_min, '--', c='b', label="trip1 (2.7 milje) - koha minimale")
plt.plot(hours, trip1_max, '-', c='b', label="trip1 (2.7 milje) - koha maksimale")

# Vizato trip2 (7.2 milje) me kohën minimale dhe maksimale të udhëtimit
plt.plot(hours, trip2_min, '--', c='r', label="trip2 (7.2 milje) - koha minimale")
plt.plot(hours, trip2_max, '-', c='r', label="trip2 (7.2 milje) - koha maksimale")

# Vendos etiketën e boshtit x si 'ora e ditës'
plt.xlabel('ora e ditës')

# Vendos etiketën e boshtit y si 'koha e drejtimit (min)'
plt.ylabel('koha e drejtimit (min)')

# Vendos titullin e grafikut si 'Koha e vlerësuar e drejtimit për dy udhëtime duke përdorur informacionin e trafikut të Google Maps'
plt.title('Koha e vlerësuar e drejtimit për dy udhëtime duke përdorur informacionin e trafikut të Google Maps')

# Shto një legjendë për të dalluar vizatimet
plt.legend()
```


Tarifat Ndryshojnë Natën Krahasuar me Ditën

Koha e vlerësuar e drejtimit për dy udhëtime duke përdorur informacionin e trafikut të Google Maps

